

355
Ч-90

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

**ІСТОРІЯ ВІЙН ТА ВОЄННОГО
МИСТЕЦТВА
(У ТОМУ ЧИСЛІ ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА)**

Харків
2017

355
7-90

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

**ІСТОРІЯ ВІЙН ТА ВОЄННОГО
МИСТЕЦТВА
(У ТОМУ ЧИСЛІ ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА)**

Навчально-методичний посібник

Харків
2017

УДК 358.48 (075.8)
ББК 68.4 я 73
І-90

Схвалений на засіданні кафедри тактики та загальновійськових дисциплін Харківського Національного університету Повітряних Сил ім. І.Кожедуба

Автори: В. В. Пугач, І. А. Таран, А. В. Гончар, В. Ю. Колотілов, М. В. Качан, О. Ю. Овчаренко, І. Р. Мединець, О. М. Бобков, Є. С. Гатченко.

Рецензенти: М. М. Романюк, кандидат військ. наук, доцент;
Д. П. Приходько, кандидат психолог. наук, доцент.

І-90   Історія війн та воєнного мистецтва (у тому числі історія українського війська) : навч-метод. посіб. / В. В. Пугач, І. А. Таран, А. В. Гончар та ін. – Х. : ХНУПС, 2017. – 52 с.

У посібнику містяться методичні матеріали та рекомендації курсантам і науково-педагогічним працівникам щодо вивчення навчальної дисципліни “Історія війн та воєнного мистецтва (у тому числі історія українського війська)”.

Навчально-методичний посібник призначений для курсантів Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба усіх спеціальностей та може бути рекомендований для викладання дисципліни “Історія війн та воєнного мистецтва (у тому числі історія українського війська)” в інших вищих військових навчальних закладах.

УДК 358.48 (075.8)
ББК 68.4 я 73

© Пугач В. В., Таран І. А., Гончар А. В., Колотілов В. Ю., Качан М. В., Овчаренко О. Ю., Мединець І. Р., Бобков О. М., Гатченко Є. С., 2017

© Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, 2017

З М І С Т

ВСТУП	4
Програма навчальної дисципліни “Історія війн та воєнного мистецтва (у тому числі історія українського війська)”	9
Методичні рекомендації щодо підготовки та проведення семінарських занять	15
ВИСНОВКИ	41
ЛІТЕРАТУРА	42
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	44
БАЗОВІ ТЕРМІНИ	48
ДОДАТКИ	49
Додаток 1. Перелік рекомендованих тем рефератів	49
Додаток 2 Зразок оформлення титульного аркуша реферата	51